

Hevosala vaikuttaa

Mahdollista hurahtaminen hevosiin – saat elinvoimaa ja kelpo yhteiskunnan jäsenen

Mahdollista hurahtaminen hevosiin – saat elinvoimaa ja kelpo yhteiskunnan jäsenen

Hevosala on keskellä aktiivista muutosta. Hevonen antaa digitalisoituvassa ajassa fyysisiä elämyksiä ja tunnetta. Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa mm. tunne- ja työelämätaitoja, itsetuntoa ja elämänhallintaa.

Tuoreessa hevosalan vaikuttavuusanalyysissä on arvioitu Suomen **hevosalan vaikuttavuutta taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövaikutusten näkökulmasta** kvantifioitavissa olevin indikaattorein ja laskelmin.

Metodologisesti vaikuttavuusanalyysissä on tukeuduttu SROI-menetelmään.

Analyysi on koostettu asiantuntijahaastatteluihin (5kpl) sekä asiakkailta saatuihin lähtöaineistoihin ja muihin ulkoisiin tietolähteisiin ja lukuihin pohjautuen ja sen on toteuttanut Gaia Consulting.

Tulevaisuudessa hevosen positiivinen vaikutus voi kasvaa merkittävästi, kun pidämme nyt huolta koko alan edellytyksistä.

Suomen hevosalan tunnuslukuja

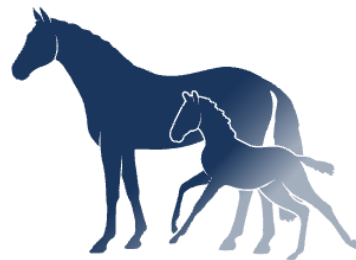

Suomessa on 160 000 ratsastuksen harrastajaa, joista 64% on aikuisia ja 36% lapsia ja nuoria. Raviurheilua eri tavoilla harrastavien ihmisten määrä on arviolta n. 200 000*. Raviurheilun valmennus- ja ohjastajalisenssejä on Suomessa kaikkiaan 5 321 kpl, joista 617 kpl nuorilla.

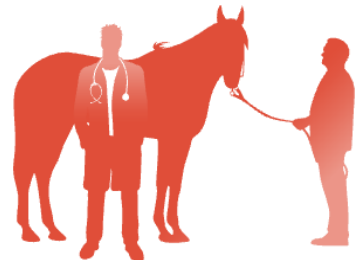
Ratsastuksen junioriharrastajista (18 ikävuoteen saakka) 97% on tyttöjä ja 3% poikia, kun taas senioriharrastajista 94% naisia ja 6% miehiä.

Raviurheilun nuorisotoiminnassa on jäseniä 416 kpl. Nuoria ravihevosten omistajia on 2 321 kpl.

Suomessa on n. 72 000 hevosta ja 16 000 hevostallia. Suomen Ratsastajainliiton (SRL) jäsentalleja on 132 kpl ja ratsastuskouluja 207 kpl. SRL:n jäsenseuroja on Suomessa 500.

Ravihevosten omistajia on n. 21 709 kpl, joista yli 8 000 hevoskimppoja.

Hevosala työllistää yli 15 000 henkilöä ja tuottaa arviolta n. 6500 henkilötyövuotta. Tämä vastaa suuruusluokaltaan lähes Lapin matkailun työllistävyyslukua.

Hevosala vähentää syrjäytymisen riskiä

Hevosharrastus luo yhteisöllisyyttä ja tarjoaa liikunnallisen harrastuksen, joka vähentää syrjäytymisestä aiheutuvia kustannuksia yhteiskunnalle.

Pelkästään ratsastuksen piirissä on noin 160 000 henkilöä, joista 36 % on nuoria tai lapsia. Jo pelkän ratsastuksen harrastajien lukumäärä on merkittävä (suurempi kuin esimerkiksi tenniksen harrastajien lukumäärä), ja kun mukaan lasketaan raviurheilua eri tavoin (n. 200 000 henkilöä) tai muuta hevosurheilua harrastavat, on hevosalalla laajaa vaikutusta.

Hevosalan erityispiirteenä sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisen kuntoutuksen muotona vaikuttaa todistetusti syrjäytymisen ehkäisemiseen. Hevostoiminta tarjoaa esimerkiksi syrjäytymisvaarassa oleville lastensuojeluasiakkaille päiviin rakennetta sekä edistää sosiaalista kanssakäymistä ja elämänhallintataitojen kehittymistä. Myös TE-keskukset hyödyntävät sosiaalipedagogista hevostoimintaa vaikeasti työllistyvien nuorten tukemisessa. Palvelua tuottavia ohjaajia on tällä hetkellä noin 140 Suomessa ja alan yhdistyksessä jäseniä n. 260 kappaletta.

Hevosen kanssa tapahtuva vuorovaikutus on erityinen myös siksi, että **ihmisen etnisellä taustalla, ihonvärillä, uskonnolla, aatteella tai muulla piirteellä ei ole merkitystä.** Hevosen kanssa vuorovaikutuksessa reagointi ja vuorovaikutus on välitöntä, ja ansaittu luottamus on tulosta pitkäjänteisestä työstä. Hevonen tuottaa ihmisille riittävyyden ja omana itsenään hyväksytyksi ja nähdyksi tulemisen kokemuksia. Hevonen ei syrji ketään.

HEVONEN VAIKUTTAA

Esimerkiksi ratsastusharrastuksen johdosta syrjäytymisriskistä poistuneiden nuorten **elinikäiset** kustannussäästöt valtiolle

1,6 miljardia euroa.

Hevosala tukee hyvinvointia

Hevosharrastus luo suoraan liikunnan hyötyjä sekä vähentää liikkumattomuuden yhteiskunnallisia kustannuksia.

Liikkumattomuus aiheuttaa Suomessa merkittävät (vähintään 3,2 mrd euroa) kustannukset vuosittain sisältäen sekä suoria terveydenhuollon kustannuksia että tuottavuuskustannuksia. Valtioneuvoston selvityksen mukaan liikkumattomien henkilöiden osuus väestöstä on jopa 75%. Prosenttiosuus kattaa henkilöt joiden liikkuminen ei täytä UKK:n riittävän liikunnan määritelmää. Liikunnan on tutkittu vaikuttavan erityisesti kansansairauksien syntyyn.

Hevosalalla harrastaminen on laaja kokonaisuus ja käsittää mm. raviurheilun, mutta tässä tarkastelussa analyysi on rajattu ratsastusharrastukseen datan saatavuuden vuoksi. SRL:n selvityksen pohjalta on tehty oletus, että n. 25% ratsastajista pääsisi pelkästään ratsastusta harrastamalla UKK:n suositukseen 2,5 tunnista reipasta liikuntaa viikossa. **Tällöin ratsastusharrastuksen johdosta syntyneet liikkumattomuuden kustannussäästöt ovat vähintään n. 31 miljoonaa euroa vuodessa. Hevosharrastus ei katso ikää ja harrastajakunta edustaa laajasti eri ikäluokkia - esimerkiksi raviurheilussa kilpailee kaikenikäisiä urheilijoita.**

Yksilön hyvinvoinnin kannalta merkittävässä roolissa on myös eläinavusteinen sosiaali- tai terveydenhuollon palvelu (esimerkiksi ratsastusterapia, sosiaali-pedagoginen hevostoiminta ja voimauttava hevostoiminta). **Eläinavusteisella terapialla on todettu olevan vaikuttavuutta myös silloin, kun muut tukimuodot eivät ole auttaneet.**

Hevosala luo aluetaloudellisia vaikutuksia

On arvioitu, että yksi hevonen työllistää n. 0,09 henkilötövuoden verran. Suomessa on n. 72 000 hevosta, mikä tarkoittaa, että **työllistävyysvaikutus on n. 6 500 HTV**. Luku vastaa suuruusluokaltaan lähes Lapin matkailun työllistävyyslukua (8000–10 000 htv).

Erityisesti hevosen ylläpitoon (ml. eläinlääkäri, ruoka, kengitys, varusteet) liittyvät kustannukset luovat välillisiä aluetalousvaikutuksia – **yhden hevosen ylläpidon kustannusten on arvioitu olevan n. 3 800 – 9 600 € vuodessa**. Tästä laskettuna hevosten ylläpitoon liittyvät rahavirrat Suomessa ovat vähintään 274 miljoonaa euroa vuodessa, huom! tallivuokraa ei huomioida luvussa.

Hevosalan tapahtumat voivat tuoda paikkakunnille suuriakin rahasummia. Esimerkiksi Kuninkuusravien on todettu jättävän tapahtuman lähiseudulle jopa 8–15 miljoonan ja Helsinki International Horse Shown Helsinkiin 10–13 miljoonan euron tulot. **Vuoden 2022 Kuninkuusravit toivat n. 10 miljoonaa euroa Forssan seutukunnalle.**

Hevosmäärät vaihtelevat maakunnittain. **Suurimmat absoluuttiset aluetaloudelliset vaikutukset hevosten ylläpidosta muodostuvat Uudenmaan ja Pirkanmaan maakunnissa, kun taas suurimmat suhteelliset vaikutukset (%/BKT) toteutuvat Etelä-Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä.** Vaikutukset ulottuvat kattavasti läpi Suomen, kaikkiin maakuntiin.

**HEVONEN
VAIKUTTAA**

**274 miljoonan
euron
aluetalousvaikutukset.**

Hevoset ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta

Hevosten laiduntaminen lisää tutkitusti luonnon monimuotoisuutta ja auttaa säilyttämään uhanalaisia kasvilajeja.

Suomen hevosalan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen toteutuvat erityisesti perinnebiotoopeilla. Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaan kaikki perinneympäristöt (ml. metsälaitumet, kedot, niityt ja hakamaat) ovat uhanalaisia, sillä niitä uhkaa umpeen kasvamisen. Suomen eliölajien uhanalaisuusarvioinnin mukaan arvioituista 22 418 lajista uhanalaisia on 2 667 (11,9%). Näistä lähes neljännes (651 lajia) on riippuvainen perinnebiotoopeista.

Suurinta osaa perinnebiotoopeista hoidetaan laiduntamalla eri eläinlajien sekalaidunnuksella (naudat, lampaat, hevoset). Laiduntaessaan laiduneläimet hoitavat maisemaa, ja pitävät sen avoimena. Koska merkittävä osa Suomen uhanalaisista kasvi- ja eliölajeista sijaitsee perinneympäristöissä, hevosten laiduntaminen on täten tärkeässä roolissa. Vaikka hevosten osuus perinnebiotoopeilla laiduntavista eläimistä on pieni (6%), **hevosten laiduntamisella voidaan nähdä olevan merkitystä ainakin 38 uhanalaisen eliölajin säilyttämiseen Suomessa.**

Laajemmin katsottuna **hevosala, ja erityisesti raviurheilu, on merkittävässä asemassa kulttuurisesti arvokkaan alkuperäisrodun eli suomenhevosen säilyttämisessä.** Suomessa on tällä hetkellä n. 20 000 suomenhevosta ja varsoja syntyy n. 1 000 kpl vuodessa, mikä vastaa kolmasosaa kaikista varsoista.

HEVONEN VAIKUTTAA

Hevosten laiduntaminen perinnebiotoopeilla voi auttaa säilyttämään ainakin

38 uhanalaista

eliölajia Suomessa.

Hevosala edistää hiilensidontaa

Hevosalan vaikutus hiilensidontaan koostuu hevosten ravinnoksi kasvatettavan rehun viljelystä sekä laiduntamisen myötä tehostuvasta maaperän ja kasvillisuuden kyvystä sitoa hiiltä.

Laiduntamisella voidaan vaikuttaa siihen, että maaperän hiilisyöte lisääntyy, mikä mahdollistaa hiilen varastoitumisen maaperään pysyvästi (oleellista ilmastovaikutusten aikaansaamiseksi). Laiduntavat eläimet toimivat tehokkaina hajottajina, ja vain osin ravinnoksi sulanut lanta toimii maaperän hiilisyötteenä. Hiilensidontaa edistävä laiduntaminen on nopearytmistä rotaatiolaiduntamista. Optimoimalla hevosten määrän (huomioimalla eläintiheyden), laidunalan koon sekä huomioimalla tarvittavat lepo- ja laidunjaksot voidaan vaikuttaa merkittävästi hevosten laiduntamisen johdosta sidottavaan hiilen määrään. Nämä tekijät optimoimalla ja olettaen että yhdellä hehtaarilla voi laiduntaa maksimissaan kaksi hevosta, Suomessa laiduntavien maaseudun hevosten avulla voitaisiin sitoa n. 29 000 t hiiltä vuodessa.

Erään selvityksen mukaan heinäpelto sitoo hiiltä keskimäärin 0,64 t C/ha/vuosi. Suomessa hevoset syövät noin 182 miljoonaa kiloa kuivaheinää vuodessa, jonka viljely vaatii peltopinta-alaa noin 50 000 hehtaaria. **Tämä kokonaispinta-ala sitoo hiiltä noin 31 000 t vuodessa. Luku vastaa merkittävyydeltään n. 11 000 keskivertosuomalaisen vuosittaista hiilijalanjälkeä.**

HEVONEN VAIKUTTAA

Hevosten ravinnoksi viljelty rehu sitoo hiiltä **31 000 tonnia vuodessa.**

Potentiaali: Hevosten laiduntaminen voi optimiolosuhteissa sitoa hiiltä

29 tonnia vuodessa.

Hevosalan tavoitteet:

1 Pitkäjärjelmä ja kannustava rahoitus

- Vuoden 2024 alussa hevosalan rahoitus siirtyy yleiskatteellisiin budjettivaroihin. On erittäin tärkeää, että myös tätä kautta varmistetaan rahoituksen jatkuvuus ja taso useammalle vuodelle eteenpäin. Hevosala itsessään on valmis kehittymään, mutta rinnalle tarvitaan poliittista tukea.
- Suomenhevosen säilyminen elinvoimaisena myös tulevaisuudessa on pitkälti riippuvainen suomalaisen raviurheilun menestyksestä.
- Rahapelaaminen ja raviurheilu ovat perinteisesti liittyneet toisiinsa myös alan rahoituksen näkökulmasta. Oleellista on, että raviurheilun ja koko hevosalan merkitys elinkeinona otetaan huomioon rahapelimarkkinan muutoksia tarkastellessa.

2 Elinvoimaisen alan yrittäjyyden ja innovaatioiden mahdollistaminen

- Hevostalous on merkittävä maatalouden sivuelinkeino, mutta osalle maatiloista myös päätuotantosuunta. Erilaiset elämys-, matkailu- ja täysihoitopalvelut ovat lisääntyneet maaseudulla. Myös hevosiin liitetty kuntoutus- ja hyvinvointipalvelut ovat kasvaneet. Kestävä hevostalous kannattelee kotimaista alkutuotantoa merkittäväällä, lähes 47 miljoonalla eurolla / vuosi kulutuksella.
- Hevosalan kehittyminen perustuu laadukkaaseen kotimaiseen kasvatukseen. On tärkeää, että hevoskasvatus nähdään tasavertaisena ja kannattavana tuotantosuuntana muiden joukossa.
- Hevosten hyvinvoinnin varmistaminen vaatii ammattitaitoa ja osaamista – ja sitä kasvatetaan ajanmukaisesti kehittyvän ja riittävästi vaihtoehtoja tarjoavan koulutuksen kautta.

3 Hevosen merkityksen tunnistaminen yhteiskunnassa

- Hevonen on maaseudun ja kaupungin yhdistäjä, liikuttaja ja kuntouttaja, vetovoimatekijä sekä luontoarvojen ja hyvinvoinnin edistäjä.
- Hevonen vaikuttaa erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä mielenterveyden edistämisenä. Tämä liittyy myös vahvasti Luken julkaisemaan eläinavusteisuuden politiikkasuositukseen* Erityisesti toivomme eläinavusteisen terapian ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun huomioimista kansallisissa hyvinvointisuosituksissa. Tämä voisi tarkoittaa myös palveluseteliä ja maksusitoumuksen laajempaa käyttöä hyvinvointialueilla.

*https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/551965/PolicyBrief_03_2022_fin.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kiitos!

Lisätietoja analyysistä ja sen toteutuksesta, sekä lisämateriaalia: saara.iivari@hippos.fi

